

علوم و فنون ادبی (پایه دوازدهم (دروس ۶ و ۷) - پایه یازدهم (فصل ۱))

۱- عبارات زیر به ترتیب در معرفی کدام آثار ادبی است؟

الف) این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

ب) عراقی در هر فصل این کتاب به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

ج) حماسه عرفانی که قهرمانش انسان پاک‌نهاد و خداجویی است که به تیرد با هوای نفس می‌پردازد.

۱) تذکره دولتشاه - عشاق‌نامه - مثنوی معنوی

۲) تاریخ گزیده - عشاق‌نامه - مجالس سعبه

۳) تاریخ جهانگشا - لمعات - مثنوی معنوی

۴) تذکره دولتشاه - لمعات - فیه ما فیه

۲- عبارت زیر به ترتیب با کدام کلمات کامل می‌شود؟

«عبدالرحمان جامی کتاب بهارستان را به تقلید از نوشت و در کتاب نفحات‌الانس شیوه را به کار برد و تحفة‌الاحرار

به پیروی از سروده است.»

۱) بوستان - مرصده‌العباد - نظمی ۲) گلستان - تذکره‌الاولیا - نظمی ۳) گلستان - مرصده‌العباد - عطار ۴) بوستان - تذکره‌الاولیا - عطار

۳- اطلاعات ارائه شده در کدام عبارت نادرست است؟

۱) از علل پناه بردن به تصوف می‌توان به حکومت ظالمانه تیمور و مغولان و یأس و اندوای دوستداران فرهنگ و هنر اشاره کرد.

۲) از نمونه‌های جریان سادهمویشی بشر می‌توان به آثاری مانند طبقات ناصری و مرصده‌العباد اشاره کرد.

۳) خواجوی کرمانی از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است که غزل‌های حافظ بر او تأثیرگذار بوده است.

۴) در سبک عراقی به سبب انسانی و آسمانی شدن معنی آثار ادبی قصیده که پیش از این در خدمت ستایش فرملروایان بود کنار رفت و غزل جایگزین آن شد.

۴- کدام گزینه در خصوص شاعر بیت زیر نادرست است؟

«در آن سرای که زن نیست، انس و شفقت نیست در آن وجود که دل مرده، مرده است روان»

۱) اوج سخن وی در غزلیات است که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه داشته است.

۲) آنچه وی را از دیگران متمایز می‌کند شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آن‌هاست.

۳) او به همراه انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی - اجتماعی، به مضامین اخلاقی و پند و اندرز روی می‌آورد.

۴) وی در قصیده به سبک ناصر خسرو و به روانی و لطافت سعدی شعر سروده است.

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر راجع به دوره‌های شعر فارسی معاصر نادرست است؟

۱) جدال بر سر شعر کهنه و نو (دوره اول)

۲) تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران (دوره سوم)

۳) رواج شعر نو در کنار شعر سنتی (دوره دوم)

۴) ادامه سرایش شعر نو تغزلی (دوره سوم)

۶- اطلاعات ارائه شده در کدام عبارت نادرست است؟

۱) مضمون رمان و داستان‌های دوره معاصر غالباً مبارزه و پایداری است.

۲) اولین رمان اجتماعی با نام «تهران مخوف» نوشته مرتضی مشفق کاظمی است.

۳) مضمون اشعار دوره چهارم غالباً نقد اجتماعی است.

۴) اولین داستان جلال آل‌احمد با عنوان «سه‌تار» در مجله سخن چاپ شد.

۷- چند مورد از آثار زیر به نظم سروده نشده است؟

«حیدرپایه سلام - سووشون - آخر شاهنامه - از این اوستا - زمستان - شوهر آهو خاتم - بره گمشده راعی - تنگسیر - خواب ارغوانی -

زمین سوخته - خسی در میقات»

۱) هفت

۲) چهار

۳) پنج

۴) شش

۸- کدام یک از گزینه‌های زیر ویژگی‌های قطعه شعر زیر است؟

«در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می‌کند داستانی غم‌آور ...»

الف) تغییر در آوردن جایگاه قافیه

ب) پایبندی به اصالت‌های فرهنگی

ج) نگاه سنت‌گرایانه

د) نگرش عاطفی به واقعیات ملموس

هـ) سیر آزاد تخیل

الف - د - هـ (۴)

هـ - د - ب (۳)

ج - ب - د (۲)

الف - ب - ج (۱)

۹- واژه‌های کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«موسوی گرمارودی در قالب‌های شعری و طبع آزمایی کرده است و محمدرضا سرشار در مجله حضور

نداشته است.»

قطعه - غزل - پویش (۴)

غزل - قصیده - آیه (۳)

غزل - قصیده - سوره (۲)

غزل - مثنوی - قلمرو (۱)

۱۰- در کدام گزینه انتساب اثری به صاحب آن نادرست آمده است؟

۱) صدای سبز (سلمان هراتی) - بی‌بال پریدن (قیصر امین‌پور)

۲) دلاورتر از سبز (علی مدّنی) - طوفان در برکتز (قیصر امین‌پور)

۳) مهاجر کوچک (محمدرضا سرشار) - گوشواره عرش (علی موسوی گرمارودی)

۴) دو کیوتر، دو پنجره، یک پرواز (ضیافت) - آینه‌های دردار (هوشنگ گلشیری)

۱۱- نام اثر دیگری از صاحبان آثار «از این اوستا - ققئوس - راه آب‌نامه - دید و بازدید» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

۱) آخر شاهنامه - آی آدم‌ها - تلخ و شیرین - مدیر مدرسه

۲) زمستان - افسله - سووشون - ارزیابی شتاب زده

۳) سگ ولگرد - شوهر آهوخلیم - چشم‌هایش - سووشون

۴) تنگسیر - همسایه‌ها - آتش خاموش - سه تار

۱۲- نام پدیدآورندگان چند اثر در مقابل آن نادرست است؟

(زمستان: تیما یوشیج)، (آخر شاهنامه: اخوان ثالث)، (سگ ولگرد: صادق چوبک)، (مدیر مدرسه: جلال آل‌احمد)، (همسایه‌ها: علی محمد

افغانی)، (دهکده پرمال: امین فقیری)، (چرند و پرند: جلال آل‌احمد)

دو (۴)

پنج (۳)

سه (۲)

چهار (۱)

۱۳- توضیحات کدام گزینه راجع به نثر دوره انقلاب درست است؟

الف) گرایش شدید نسل جوان به آثار و نوشته‌های سیاسی، اجتماعی و انقلابی باعث رونق فضای نشر و تگارش در کشور شد.

ب) سال‌های پس از جنگ دوران اوج شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود که تقریباً در سراسر دهه هشتاد تداوم داشت.

ج) در دهه هفتاد و پس از آن گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی رشد چشم‌گیری یافت.

د) تکامل ادبیات داستانی در راستای شعر تا حدودی به طور طبیعی رواج یافت و برخلاف تغییر در محتوا در فنون و سبک داستان‌نویسی

مشاهده نمی‌شود.

د - ب (۴)

الف - ج (۳)

ب - ج (۲)

الف - د (۱)

۱۴- در کدام ابیات زیر هر دو آرایه «نضاد و متناقض‌نما» دیده می‌شود؟

- (الف) عشاق را درستی دل در شکستگی است
(ب) ریخت همی آب شیب و آب روز
(ج) رفتن به چه ماند؟ به خرامیدن طاووس
(د) ز بندگی شما صد هزارم آزادی است
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۵- در همه ابیات آرایه «متناقض‌نما» دیده می‌شود به جز

- (۱) از حرف برد دل ما چو غنچه بگشاید
(۲) مرغ مرده است هر که صید تو نیست
(۳) زلف آشفته او موجب جمعیت ملت
(۴) نگردد تلخ از شور قیامت خواب شیرینم
- ۱۶- نوع کاربرد آرایه «لف و نشر» در کدام بیت متفاوت است؟
(۱) آن که ز ایرو و مژه تیر و کمالی دارد
(۲) گشت فرار و وصل تو مرگ و بقای عشقان
(۳) بر گل و ریحان نمی‌خواهم که اندازم نظر
(۴) از لب تو بوالعجب‌تر پلخ است

۱۷- در همه ابیات به استثنای بیت هر دو آرایه «نضاد و متناقض‌نما» دیده می‌شود.

- (۱) من از آن روز که در بند توام آزادم
(۲) زان سوی بحر آتش اگر خوانیم به لطف
(۳) می‌شدم در فنا چو مه بی‌پایا
(۴) همه زو چون خرد دانا و او برتر ز دلش‌ها

۱۸- هر دو آرایه «لف و نشر» و «نضاد» در همه ابیات زیر دیده می‌شود، به جز

- (۱) ای که با زلف و رخ یار گذاری شب و روز
(۲) از دشمن و از دوست گریزم و عجب نیست
(۳) یاد باد آن که به روی تو نظر بود مرا
(۴) قربان آن بناگوش، و آن برق گوشواره

۱۹- تعداد آرایه «تشبیه» در همه ابیات به استثنای گزیده

- (۱) شد بر فراز مستند دل، باز شاه عشق
(۲) مرغ دل تا دام زلف و دله خال تو دید
(۳) دجله اشک از بهار شوق طغیان کرده است
(۴) هر که شراب عشق نخوردست و درد درد

- یعنی گرفت کشور جان را سپاه عشق (سه)
طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس (پنج)
رازهای سینه را خلاصاک طوفان کرده است (سه)
آن است کز حیات جهالتش نصیب نیست (دو)

۲۰- نوع «تشبیه فشرده» در مصراع اول کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تو همه مله‌ی و خورشیدی و ابری و نسیم
(۲) تو بهاری، تو بوی آتش جانی، سروی
(۳) ای سبیل اشک خاک وجودم به باد ده
(۴) دلم تنور شد و هر دو چشم چشمه آب

۲۱- در ابیات زیر چند تشبیه وجود دارد؟

- (الف) بمال بر لب خونخوار حرص، خاک قناعت
(ب) گشتم از اشک ندامت مخزن گنج گهر
(ج) قد و روی و زلف، سرو و ماه و مشک
(د) چشم و زلف، سرو و ماه و مشک

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۲۲- آرایه مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اشک می‌ریزده علی مانند رود
(۲) حضرت زهرا دلی از یاس بود
(۳) گریه آری گریه چون ابر چمن
(۴) عشق محزون علی یاس است و بس
- بر تن زهرا گل یاس کبود (تشبیه فشرده / تشبیه گسترده)
دانه‌های اشک از الماس بود (تشبیه فشرده اضافی / تشبیه فشرده / تشبیه گسترده)
بر کبود یاس و سرخ نسترن (تشبیه گسترده / تشبیه فشرده اضافی)
چشم او یک چشمه الماس است و بس (تشبیه فشرده / تشبیه گسترده / تشبیه اضافی)

۲۳- کدام گزینه با پایه‌های آوایی و علامت‌های هجایی بیت زیر مطابقت ندارد؟

- «غممت در نهان خانه دل نشیند
(۱) شاید که خوبان به صحرای روید
(۲) اگر لذت ترک لذت بدانی
(۳) چنان خوب رویی، بدان داربایی
(۴) چه صبحی؟ چه شامی؟ زمان از تو می‌گفت
- به تازی که لیلی به محمل نشیند
همه کس شنیدند و هر جا روید
اگر شهوت نفس، لذت بخوایی
دریغست نیاید به هر کس نمایی
چه جغرافیایی؟ جهان از تو می‌گفت

۲۴- پایه‌های آوایی و الگوی هجایی همه ابیات زیر یکسان است به جز

- «سروی است قامت تو از نیاز سرکشیده
(۱) ساقی به نور باده برافروز جام ما
(۲) دل می‌رود ز دست صاحبان خدا را
(۳) دست از طلب ندارم تا کام من برآید
(۴) دلی که چیست دولت؟ دیدار یار دیدن
- ملهی است عارض تو از نور آفریده
مطرب یگو که کار جهان شد به کام ما
دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا
یا تن رسد به جان یا جان ز تن برآید
در کوی او گردانی بر خسروی گزیدن

۲۵- بیت زیر در کدام گزینه به درستی تقطیع هجایی شده است؟

- «سرمست در آمد از درم دوسست

(۱) -- U / U - U - / U -- (۲) -- U / -- UU / U -- (۳) -- / U - U - / UU -- (۴) -- U / - U - U / U --